

ВИСНОВОК

творчого керівника,
Народного артиста України,
старшого викладача кафедри режисури телебачення
Київського національного університету театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
БУКОВСЬКОГО СЕРГІЯ АНАТОЛІЙОВИЧА

та наукового консультанта, доктора філософських наук,
доцента кафедри театрознавства
Київського національного університету театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
АНГЕЛОВОЇ АНГЕЛІНИ ОЛЕГІВНИ

на творчий мистецький проєкт
та наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту
ХІМЧА АНДРІЯ ВІКТОРОВИЧА
«ПІДТЕКСТ ЯК РЕЖИСЕРСЬКИЙ ІНСТРУМЕНТ В ІГРОВОМУ КІНО»
поданого до захисту на здобуття освітньо-творчого ступеня
доктора мистецтва за спеціальністю
021 – Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Актуальність теми творчого мистецького проєкту та обґрунтованість його положень. Звернення здобувача А. В. Хімча до проблеми системно спрямованої, методичної роботи режисера ігрового кіно з підтекстом, на нашу думку, характеризується високою практичною та теоретичною доцільністю. На сьогоднішній день і в масовому, і в авторському ігровому кіно підтекст стає ключовим сенсотворним інструментом, а його розуміння та інтерпретація відбувається у процесі інтерактивної взаємодії з глядачем. Тому, з огляду на висвітлену в творчому мистецькому проєкті тематику, його реалізація та наукове осмислення є актуальним, віддзеркалює вимоги часу.

Теоретична складова творчого мистецького проєкту «Підтекст як режисерський інструмент в ігровому кіно» відображена в його науковому обґрунтуванні, яке має відповідну логічну структуру: вступ, три розділи, висновки, список джерел, додатки. Текст послідовно висвітлює проблеми, зазначені у завданнях дослідження, що доповнює художній задум та створює базу для досягнення творчої мети проєкту.

Окрім власне змісту наукового обґрунтування, варто також відзначити його форму. Теоретична робота А.Хіміча є цікавим прикладом дискурс-аналізу, предметом якого є підтекст (субтекст) як широка категорія і діапазон її розуміння.

В 1-му розділі вже саме формулювання основних змістовних понять і зокрема поняття «Subtext» («Субтекст») як інструменту режисера-автора говорить про чітке розуміння предмету дослідження. Основним питанням розділу є **«Підтекст в історії драматургії»**, його походження, його поява. Автор пропонує дуже змістовне і докладне розуміння поступового складання і використання підтексту як інструменту змістовності в історії культури, зокрема драматичного мистецтва. Розділ побудований на чіткому протиставленні: яке розуміння підтексту для нас звично, що ми знаємо про підтекст на рівні загальновідомого – і чого ми про нього не розуміємо. У доказовому викладі автора – ми наразі не усвідомлюємо, що насправді це значно більша підводна частина айсбергу і її змістоутворюючий потенціал, особливо в кіномистецтві, значно більший від нам відомого.

2-й розділ «Підтекст як складова кінотексту» розглядає власне кінотекст як особливу територію, де підтекст несе власне зображення. Екранний світ по природі своїй значно ширший, ніж безпосереднє зображення в кадрі, він взаємодіє з глядачем, змушуючи, мотивуючи його бачити в окремих знаках не лише те, що буквально показано, але й «мається на увазі», і домалювати, розкрити ці знаки в своїй свідомості.

3-й розділ «Режисерські методи створення підтексту в ігровому кіно» концентрується на можливих практичних прийомах створення підтексту (субтексту), поділивши їх на **субтекстуальні вербальні форми** та **субтекстуальні візуальні форми**. Автор на численних прикладах конкретно і зрозуміло демонструє існуючі в кінорежисурі форми підтексту і пояснює шляхи їх створення.

Щодо **наукової новизни** варто наголосити хоча б на тому, що в проєкті вперше доведено, що субтекст в кінематографі є суто авторським режисерським інструментом, який несе в собі змістовний шар ігрового кіно і виявляє характер персонажів на екрані. Дослідження в цілому містить не лише цікаву теоретичну, а й дуже корисну практичну складову.

Власне творчий проєкт – науково-популярний фільм **«Темна сторона тексту»** – можна охарактеризувати як збалансовану спробу популяризації фахової специфіки режисури екранних мистецтв та кінознавчої аналітики: кінематографічною мовою фільм викладає складну наукову проблему і робить її доступною широкому загалу глядачів не лише фахових кіл, а й непосвячених в особливості кінематографу як професії. Фільму притаманний послідовний і дуже

логічний, не лише вербальний, а, в першу чергу, візуальний виклад наукової проблеми. Причому зміст фільму – не «результат», не виклад вже готових сформульованих тверджень і формул, а, власне, «процес пошуку і знаходження» баженого смислового результату.

Показ та обговорення творчої складової мистецького проєкту «Підтекст як режисерський інструмент в ігровому кіно» було здійснено на засіданні кафедри режисури Київського національного університету театру кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого 12 квітня 2024 року. За підсумками дискусії її учасники дійшли висновку, що за всіма критеріями підготовлений здобувачем аудіовізуальний твір виконаний на високому творчому рівні, відповідає вимогам Стандарту вищої освіти та освітньо-творчої програми підготовки доктора мистецтва 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво».

Апробація творчого мистецького проєкту відбулася під час проведення наступних заходів:

1. Хіміч А.В. «Принцип айсбергу в кіно». Майстер-клас для студентів 4 РТБ курсу в майстерні В.Д. Оселечика (Київ, 4 травня, 2023). Київ : Кафедра режисури телебачення, Інститут екранних мистецтв КНУТКіТ імені І.К. Карпенка-Карого, 2023.

2. Хіміч А.В. «Підтекст в кіно та література модерну». Майстер-клас для студентів, що навчаються за програмами «режисура» та «сценаристика» (Київ, 10 листопада, 2023). Київ : Ukrania Film School (FILM.UA Group), 2023.

3. Хіміч А.В. «Субтекст – режисерський аспект створення характеру у кіно». Онлайн майстер-клас для студентів «МайстерніDOC» Сергія Буковського. (Київ, 12 лютого, 2024). Київ : «МайстерняDOC» Сергія Буковського, онлайн-платформа «Zoom», 2024.

4. Хіміч А.В. «Підтекст. Режисерський аспект. На прикладі фільмів Французької нової хвилі». Круглий стіл «Режисерський інструментарій у художньому кіно: час, простір, діалог, актор, подія. Авторська інтерпретація соціальної реальності». (Київ, 21 лютого, 2024). Київ : КНУТКіТ ім. І.К. Карпенка-Карого.

5. Хіміч А.В. «Підтекст фізичної дії як режисерський інструмент створення характеру у кіно». Майстер-клас для NO STARS продакшн. (Київ, 21 березня, 2024). Київ : «No Stars» продакшн, 2024.

6. Хіміч А.В. «Текст, підтекст, субтекст». Майстер-клас для студентів 1 РТБ курсу в майстерні В. Д. Оселечика (Київ, 02 березня 2024). Київ : Кафедра режисури телебачення, Інститут екранних мистецтв КНУТКіТ імені І.К. Карпенка-Карого, 2024.

7. Хіміч А.В. Творчий мистецький проєкт «Підтекст як режисерський інструмент в ігровому кіно». Публічний показ творчої складової творчого

мистецького проекту (Київ, 12 квітня, 2024 року). Київ : Інститут екранних мистецтв КНУТКиТ імені І.К. Карпенка-Карого, 2024.

Апробація положень наукової складової відображена у текстах статей, опублікованих у вітчизняних фахових виданнях (3 статті):

1. Хіміч А.В. Робота режисера з кінотекстом у фільмах із втіленим правилом трьох єдностей. *Культура України*. Харків, 2024. №83. С. 90-98.

2. Хіміч А.В. Підтекст у кульмінаційному діалозі як режисерський метод уникнення мелодраматичних штампів. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури та мистецтв*. Київ, 2024. №1. С. 423-427.

3. Хіміч А.В. Підтекст як режисерський спосіб передачі характеру персонажа у конвенційних сценах детективу. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць*. 2024. №34.

Матеріали наукового обґрунтування проекту також було апробовано на п'яти міжнародних конференціях:

1. Хіміч А.В. Режисура підтексту в ігровому кіно за допомогою сторітелінг-камери (на основі фільму Р. Естлунда «Трикутник смутку»). *Сучасні дослідження в галузі культури і мистецтва: збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції*. 27.04.2023 р. Київ: КНУТКТ імені І.К. Карпенка-Карого. С. 136-138.

2. Хіміч А.В. Банальний діалог як режисерський інструмент передачі стосунків між персонажами у ігровому кіно (на прикладі фільму Л. Нойгебауер «Міст»). *GLOBAL SCIENCE: PROSPECTS AND INNOVATIONS: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції*. 1-3 березня 2024 року, Liverpool, United Kingdom. С. 431-433.

3. Хіміч А.В. «Банальний діалог» як режисерське осмислення стосунків персонажів у ігровому кіно (на прикладі фільму М. Наконечного «Бачення метелика»). *Міжнародно науково-творча конференція «Культурні орієнтації українського суспільства у сфері аудіовізуального мистецтва: сучасні виклики та проблеми*. 20.03.2024. Київ: КНУТКТ імені І.К. Карпенка-Карого. С. 28-29.

4. Хіміч А.В. Режисерське застосування «принципу айсбергу» в ігровому кіно (на прикладі фільму Віма Вендерса «Ідеальні дні»). *«Theory and practice of modern science»: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції*. 24.05.2024р. Республіка Польща: Краків.

5. Хіміч А.В. Підтекст як спосіб окреслення закадрового простору персонажа (на прикладі фільму Гаса Ван Сента «Розумник Віл Гантінг»). *VI Міжнародна науково-практична конференція «EUROPEAN CONGRESS OF SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS»* 17-19.06.2024 року. Барселона, Іспанія.

Зауважимо, що протягом трьох років навчання в аспірантурі здобувач виконав освітньо-творчу програму у повному обсязі, якісно та своєчасно, про що свідчать встановлені в індивідуальному плані терміни та звіти, подані до розгляду кафедри режисури телебачення.

Усі зазначені вище характеристики творчого мистецького проекту та його наукового обґрунтування дозволяють зробити висновок, що вони виконані на високому фаховому рівні, відповідають вимогам Міністерства освіти та науки України, що висуваються до теми, змісту, форми, обсягу, апробації мистецької та наукової складової. З огляду на це, можна зробити висновок, що творчий проект здобувача Хіміча Андрія Вікторовича може бути рекомендований до захисту, а його автор заслуговує на присудження освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво».

творчий керівник,
Народний артист України,
старший викладач кафедри
режисури телебачення
КНУТКТ ім. І. К. Карпенка-Карого

Буковський С. А.

науковий консультант, доцент,
доктор філософських наук,
доцент кафедри театрознавства
КНУТКТ ім. І. К. Карпенка-Карого

Ангелова А. О.

Підпис *и Буковського С.А. та Ангелової А.О.*
ЗАСВІДЧУЮ

ПРОВІДНИЙ ІНЖЕНЕР
ВІДДІЛУ КАДРІВ

Шоломед Колесник